

ΕΝΑ ΒΟΥΔΙΣΤΙΚΟ ΑΦΗΓΗΜΑ*

Στήν Πηγὴ Ζαχαρία

ΕΒΛΕΠΕ ΑΝΗΜΠΟΡΗ ΤΟ ΜΟΝΑΚΡΙΒΟ ΒΛΑΣΤΑΡΙ ΤΗΣ νὰ φεύγει μέσ' ἀπὸ τὰ χέρια της καὶ συγχρόνως τὴ ζωὴ της ν' ἀδειάζει ἀπὸ μέσα της, ὅπως ὅταν τὸ κύμα ποὺ καβαλάει τὸ πλοῖο σαρώνει τὸ κατὰστρωμα καὶ χύνεται ἀπὸ τὰ μπούνια πάλι πίσω στὴ θάλασσα· τὰ δάκρυα εἶχαν στερέψει στὰ σβησμένα καὶ ρουφηγμένα στὶς κόγχες τους μάτια της, ποὺ ἄλλοτε φώτιζαν τὸ σταρένιο καὶ τώρα ἄσπρο σὰν πανὶ πρόσωπό της μὲ τὰ τραβηγμένα χαρακτηριστικά. Δὲν μπορούσε πιά οὔτε νὰ κλάψει, ὅμως ἔσυρε γοερὴ κραυγὴ ὅταν ξεψύχησε τὸ παιδί της, κι ἔπεσε πάνω του καὶ τὸ καταφιλοῦσε ἀπελπισμένα, ματαιοπονώντας νὰ τὸ ξαναφέρει πίσω.

Ἀπὸ συγχωριανούς της εἶχε ἀκούσει γιὰ ἕναν ἅγιο ἐρημίτη ἀπὸ βασιλικὴ γενιά, ποὺ ζοῦσε πίσω ἀπὸ τοὺς καταπράσινους λόφους, πέρα μακριά, στὸ βάθος τοῦ ὀρίζοντα, ὅπου εἶχε ἀποτραβηχτεῖ, ἔχοντας ἐγκαταλείψει οἰκογένεια, πλούτη καὶ βασιλικά ἀξιώματα. Ὁ κόσμος τὸν προσφωνοῦσε Φωτισμένο, Βούδα, κι ἔλεγαν γι' αὐτὸν πὼς ἔκανε θαύματα. Σὰν παραλοῖσμένη πῆρε ἡ μάνα τὸ νεκρὸ παιδί της στὴν ἀγκαλιὰ καὶ περπάτησε μέρες ὀλόκληρες, μὲς στὸ λιοπύρι καὶ τὸν κουρνιαχτό, γιὰ νὰ τὸν συναντήσῃ, ἀποφασισμένη νὰ ξυπνήσῃ τὴ συμπόνια του, ἱκετεύοντάς τον νὰ τὴ σπλαγχνιστεῖ καὶ νὰ ἐπαναφέρει τὸ παιδί της στὴ ζωὴ. Κι ὅταν ξεπνοημένη τὸν βρῆκε ἐπιτέλους ἐκεῖ ὅπου καθόταν, κάτω ἀπὸ ἕνα βαθύσκιο δέντρο, σὰν ἄγαλμα σὲ στάση λωτοῦ, ἔπεσε στὰ πόδια του καί, φιλώντας τὴ σκόνη τους, τοῦ πρότεινε τὸ ἄψυχο σῶμα τοῦ παιδιοῦ της, ἐνῶ σπασμοὶ τὴν τράνταζαν σύγκορμη.

«Σῶσε το!» τοῦ εἶπε τσιρίζοντας καὶ μαδώντας τὰ μαλλιά της. «Ξέρω πὼς στὸ χέρι σου εἶναι νὰ τὸ κάνεις, φτάνει νὰ τὸ θελήσεις». Ἡ ἀπάθεια τοῦ Βούδα ὀρθωνόταν τεῖχος ἀπροσπέλαστο μπροστά της. «Σῶσε το!» τοῦ ἐπανέλαβε ἀπαιτητικά, φορτικά.

Ὁ Βούδας μόλις ποὺ σάλεψε καὶ τῆς εἶπε: «Βρές μου πρῶτα ἕνα σπιτικό ὅπου ὁ θάνατος δὲν χτύπησε ποτὲ τὴν πόρτα του καί, ἀφοῦ τὸ βρεῖς, ζήτησε νὰ σοῦ δώσουν μιὰ φούχτα σπόρους σιναπιοῦ. Ὅταν τοὺς πάρεις στὰ χέρια σου, τὸ παιδί σου θὰ ξαναζήσει».

Γεμάτη ἐλπίδες, ἔτρεξε ἡ χαροκαμένη μάνα ὡς τὸ κοντινότερο χωριό. Πῆγε ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι, χτύπησε ὅλες τίς πόρτες, ἀλλὰ κάθε φορά, ἀπὸ κάθε σπίτι, κάποια γυναίκα, κάποιος ἄντρας ἢ κάποιο παιδί εἶχε ἀναχωρήσει γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι, τὸ χωρὶς ἐπιστροφή. Καὶ τὸ ἴδιο συνέβη σὲ ὅλα τὰ χωριὰ τῆς περιοχῆς, ἀλλὰ καὶ πιὸ πέρα ἀπὸ ἐκεῖ. Παντοῦ ὁ Χάρος εἶχε προηγηθεῖ τοῦ ἐρχομοῦ της. Παντοῦ κάποιοι χαροκαμένοι γονεῖς, κάποια χήρα, κάποια ὀρφανὰ τῆς ἄνοιγαν τὴν πόρτα γιὰ νὰ τὴ δεχτοῦν. Ἔτσι, ἀποκαμωμένη, ἀποθαρρημένη, φαρμακωμένη ἀπὸ τὴν ἀπόγνωση, ξαναγύρισε στὸν Βούδα καὶ τοῦ ὁμολόγησε: «Ὅ,τι ἔρχεται παρέρχεται. Τώρα πιά τὸ γνωρίζω αὐτὸ καλά. Πίστευα ὡστόσο πὼς ἡ εὐτυχία εἶναι ἐξίσου φυσικὴ μὲ τὴ ζωὴ».

Ὁ Βούδας ὅμως δὲν ἀποκρίθηκε στὴν κουβέντα της, οὔτε σάλεψε διόλου, καὶ θυμὸς κυρίευσε τὴν τρικυμισμένη της ψυχὴ. «Ὅ,τι ἔρχεται βέβαια παρέρχεται», τοῦ εἶπε ὀργισμένη, «ἀλλὰ γιατί τόσο νωρίς; Γιατί στέρησαν στὸ παιδί μου λίγο παραπάνω χρόνο ζωῆς; Δὲν τὸν δικαιοῦνταν; Σὲ τί εἶχε φταίξει;» Σιώπησε γιὰ λίγο, ἔχοντας μείνει ἄναυδη ἀπὸ τὴ γαλήνη ποὺ ἀπλωνόταν στὸ πετρωμένο πρόσωπο τοῦ ἀναχωρητῆ. «Κι ὁ πόνος μου;» σκλήρισε ἔπειτα, ὀργώνοντας τὰ μάγουλά της μὲ τὰ νύχια της. «Ὁ πόνος μου δὲν μετράει διόλου; Βούδα, δώσε μου τὸ παιδί μου πίσω, τὸ μπορεῖς!»

Ἀνεπαίσθητα σάλεψαν τὰ χεῖλη τοῦ Βούδα, καὶ τῆς εἶπε ἀπαλά: «Πρέπει λοιπὸν νὰ τὸ

ξυπνήσω; Πρέπει νὰ τοῦ πῶ νὰ ἐπιστρέφει γιὰ νὰ καταπραΰνει τὸν πόνο τῆς μάνας του; Ἔ τότε, ἄς γίνει».

Τὴ στιγμή ἐκείνη, τὸ παιδί σὰν νὰ ξύπνησε ἀπὸ βαθὺ ὕπνο, τεντώθηκε, ἀνοιξε τὸ στόμα του καὶ εἶπε: «Νὰ γυρίσω, λέει, γιὰ τὴ μάνα μου; Καὶ ποιά εἶναι ἡ μάνα μου; Ἀπὸ τὴν ἀπαρχὴ τοῦ κόσμου, πολλὲς ὑπῆρξαν οἱ μάνες μου, κι ἔζησα σὲ πάμπολλες οἰκογένειες. Γιὰ ποιά, λοιπόν, μάνα μοῦ μιλάς, σεβάσμιε Βούδα; Σὲ ποιὰν ἀπ' ὅλες τὶς μάνες πρέπει νὰ ἐπιστρέψω γιὰ νὰ τὴν παρηγορήσω; Καὶ γιατί σ' ἐτούτη καὶ ὄχι σὲ κάποιαν ἄλλη ποὺ περιμένει τὴν ἐπόμενη γέννησή μου;»

Σιωπὴ ἀπλώθηκε ἀντὶ γιὰ ἀπάντηση. Ἡ μητέρα χλώμιασε, ἀλλὰ κατόπιν ἓνα ἀδιόρατο χαμόγελο ἤρθε καὶ χαλάρωσε τὰ σφιγμένα χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου της, καὶ βαθιὰ τρυφερότητα καὶ παραδοχὴ ἀπάλυναν τὴν ἔκφρασή της. Εἶχε ἐννοήσει.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Τὴν ἱστορία αὐτὴ τὴ βρῆκα μιὰ μέρα στὰ λεγόμενα τοῦ θιβετανοῦ διδασκάλου Ντάγκπο Ρινποτσέ¹ καὶ στὸ βαθμὸ ποὺ τὴ θυμόμουν, προσπάθησα ἐδῶ νὰ τὴ ἀφηγηθῶ μὲ τὸν δικό μου τρόπο, στὴ γλώσσα μου, ἐπειδὴ τὴ θεώρησα ἐξαιρετικὰ ἐποικοδομητικὴ, ψυχοφελή. Πιὸ πολὺ ὅμως θέλησα νὰ τὴν ἀφηγηθῶ ἐπειδὴ μοῦ θύμιζε ἐκείνη τὴ Χριστικὴ ρήση: «*Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;*» Ἔτσι ἀναφέρεται στὸ κατὰ Ματθαῖον (ιβ', 48) ἀλλὰ καὶ στὸ κατὰ Μάρκον (γ', 34) Εὐαγγέλιο πὺς ἀποκριθῆκε ὁ Ἰησοῦς σὲ κάποιον ποὺ ἤρθε νὰ τοῦ πεῖ ὅτι ἡ μητέρα Του καὶ οἱ ἀδελφοί Του ἔστεκαν ἔξω, ζητώντας Του νὰ μιλήσει στὸν κόσμο. Παραλληλίζοντας ἐξάλλου τὶς δύο ἱστορίες, τὴ θιβετανικὴ καὶ τὴ χριστιανικὴ, ἐντύπωση μοῦ προξενεῖ τὸ ὅτι ὁ Βούδας ζήτησε ἀπὸ τὴ χαροκαμένη μάνα νὰ τοῦ φέροι μιὰ φούχτα σπόρους σιναπιοῦ, ἐνῶ θὰ μποροῦσε νὰ τῆς εἶχε πεῖ νὰ τοῦ φέροι μιὰ φούχτα τόσων ἄλλων κόκκων, ὅπως λόγου χάριν ρυζιοῦ, ἢ ἀκόμα καὶ μιὰ φούχτα χαλικιῶν. Δὲν θυμίζει αὐτὸ τὴ Χριστικὴ ἐκείνη παραβολή, στὴν ὁποία ὁ Ἰησοῦς κάνει λόγο γιὰ τὸ σινάπι «*ὁ μικρότερον μὲν ἐστὶ πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῆ, μείζον τῶν λαχάνων ἐστὶ καὶ γίνεται δένδρον...*»;¹ Καὶ δὲν θυμίζει ἐπίσης τὴν ἀναφορὰ τοῦ Ἰησοῦ στὸν «*κόκκον σινάπεως*», ὅταν μίλησε γιὰ τὴν πίστη;²

Ὁ Σιντάρτα Γκαουτάμα τῆς φυλῆς τῶν Σάκια, ὁ ἐπονομαζόμενος Βούδας, κατὰ τὸ πρῶτο του κήρυγμα στὸ «Πάρκο τῶν γαζελῶν», γλυπτὸ τῆς τέχνης τῶν Γκούπτα (6ος μ.Χ. αἰ.), Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο τοῦ Σαρνάθ (Ἰνδία).

1. Ματθ. ιγ', 32. Βλ. ἐπίσης Λουκ. ιγ', 19 καὶ Μάρκ. δ', 31-32.

2. Ματθ. ιζ', 20 καὶ Λουκ. ιζ', 6.

* Τὸ ἀφήγημα αὐτὸ πρωτοδημοσιεύτηκε στὸ περιοδικὸ Ἑκφραση λόγου καὶ τέχνης, χρόνος 4ος, τχ 16, Οκτ.-Δεκ. 2009, σσ. 44-46. Κατόπιν δημοσιεύτηκε ἐπίσης στὸ περιοδικὸ YOGA 2009, σσ. 10-13.